

Elvegård grunneierlag
8523 Elvegård

NVE- Konesjonsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Uttalelse til høring av revisjonsdokument for Skjomenreguleringen i Narvik Kommune.

Årsmøtet i Elvegård grunneierlag gjorde den 9. februar 2017 flg. enstemmige vedtak:

Vilkårsrevisjon for Skjomenvassdragene

Årsmøtet i Elvegård grunneierlag forutsetter at Narvik kommune i den forestående vilkårsrevisjon for Skjomenvassdragene vektlegger **den absolutte nødvendighet av å sikre minstevannsføring i Skjoma.**

For tredje år på rad ser Elvegård grunneierlag seg tvunget til å stenge elva totalt for fiske av laks og ørret i håp om at dette på sikt kan bidra til å redusere skadevirkningene som følger av mangel på vann. **Etter grunneierlagets syn er økt vannføring en udiskutabel forutsetning for å etablere en bærekraftig bestand av laks og ørret.**

Årsmøtet forutsetter videre at Elvegård grunneierlag aktivt og direkte trekkes inn som en likeverdig samarbeidspart og premissleverandør i revisjonsprosessen.

(Uttalelsen ble enstemmig vedtatt og ble oversendt som særutskrift til Narvik kommune med kopi til NVE, Miljødirektoratet, Fylkesmannen i Nordland, Narvik Jeger & Fisk, Naturvernforbundet, Skjomen bygdeutvalg og Skjomdal grunneierlag).

Elvegård grunneierlag er mao enstemmig i kravet om at minstevannføring i Skjoma er sterkt påkrevet hvis vi i det hele tatt skal kunne ha håp om en bærekraftig stamme av laks og ørret i vassdraget. Skjoma har i mange år vært stengt for fiske etter laks og har siden 2013 vært stengt for alt fiske på grunn av svært dårlige resultater i gytefisketellingen for både laks og ørret.

Statkraft på sin side viser til at gytebestandsmålet for laks er oppnådd i 2014 og 2016. Ser vi videre på dette, er bestandsmålet oppnådd når det gjelder kg mens antall fisk er blitt redusert.

Statkraft viser også til at det gjennom flere år er gjennomført forskjellige fysiske tiltak i vassdraget, - bl.a ved å bygge laksetrappet i Lille og Store fall for å utvide oppvekstområdet. **Det er imidlertid entydig dokumentert at elva på høsten har så lite vann at et stort antall gytegroper blir tørrlagt.** Ved å la fisken vandre lengre opp i vassdraget vil et enda større antall gytegroper bli tørrlagt og enda mere rogn vil bli ødelagt. Den logiske rekkefølgen er mao først vann og deretter laksetrappet og evt. andre tiltak.

Elvegård grunneierlag har i alle år arbeidet for å legge forholdene til rette for allmenheten når det gjelder rekreasjon både i og rundt vassdraget og vil fortsette med dette. For å få dette til må vi ha vann. Å videreføre dette viktige arbeid vil være helt i tråd med kommuneplanens arealdel 2017 – 2028. Den 2. februar 2017 vedtok bystyret i Narvik

Kommuneplanens arealdel 2017-2028. Fra kommuneplanens del om næringsutvikling hitsettes flg:

..... *Kommunens satsningsområder skal være innenfor kommunikasjon, logistikk, teknologi og **turisme**.*

Skjoma var før utbyggingen et stort aktivum for turismen i Narvik kommune, - lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. *Skjoma* kan igjen bli et slikt aktivum dersom elva får tilbake en bærekraftig stamme av laks og ørret. **Dette kan bare skje dersom vilkårsrevisjonen gir utbygger pålegg om minstevannføring.** Uten minstevannføring som sikrer en bærekraftig stamme av laks og ørret, vil Elvegård grunneierlag dessverre kunne måtte se seg tvunget til å videreføre fiskeforbudet i elva. Det vil utvilsomt **ikke** bidra til å fremme denne del av turismen som kommuneplanen har som satsningsområde.

10.1 Krav knyttet til manøvreringsreglement og minstevannføring:

1. Minstevannføring sommer og vinter, i kombinasjon med blokkbasert vannføring tilpasset de krav laksen stiller til vannet og mengder i de ulike livsstadier fra egg til smolt, samt som voksen fisk.

Statkrafts kommentar: Slik minstevannføring i *Skjoma* vil medføre svært store produksjonstap selv ved små vannmengder på grunn av stor fallhøyde, og derfor mener vi det ikke bør settes vilkår om minstevannføring i dette vassdraget. Det er utført og planlagt flere fysiske tiltak for å styrke bestandene av anadrom fisk i vassdraget, blant annet laksetrappet i Lillefallet og Storefallet (kap. 7.2) som vil øke smoltproduksjonen hos anadrom laksefisk. Undersøkelser i senere år har vist en økning i antall tilbakevandrende gytefisk av laks i vassdraget med oppnåelse av gytebestandsmål i 2014 og 2016, og det er potensiale for å gjennomføre ytterligere habitatforbedrende tiltak i vassdraget. Vi viser forøvrig til KLDs vedtak av 4.7.2016 som vi omtaler i kapittel 9, hvor det kommer frem av vedlegg 2 og 3 i brevet til Nordland fylkeskommune at *Skjoma* ikke er prioritert vannforekomst med hensyn på tiltak som kan medføre krafttap. Vi mener derfor at kravet må avvises med henvisning til KLDs vedtak om å plassere vassdraget som en vannforekomst med miljømål som kan medføre andre typer tiltak som kan pålegges vannkraftsektoren.

Statkraft må etter Elvegård grunneierlag sin mening pålegges å dokumentere det påståtte produksjonstapet. Samtidig må Statkraft tilpliktes å utrede hvilke muligheter de har for å redusere et evt. produksjonstap. Kanskje kan et minikraftverk være et relevant virkemiddel?. Det vil kanskje heller ikke være nødvendig å slippe vann kontinuerlig gjennom hele året, men kun når vannstanden når et gitt lavmål. Statkraft har i ettertid selv uttalt at hadde *Skjomen* utbyggingen kommet noen år senere, hadde det mest sannsynlig blitt minstevannføring.

Elvegård grunneierlag har lenge vært opptatt av denne problemstillingen og uttalte allerede den 10.oktober 2014 flg. om behovet for å dokumentere påstått produksjonstap:

*Styret i Elvegård grunneierlag vil imidlertid understreke nødvendigheten av at **fokus nå i sterkere grad må rettes inn mot den viktigste flaskehalsfaktoren , - mangel på vann i Skjoma.***

*Økt vannutslipp vil utvilsomt øke bæreevnen i Skjoma. Graden av økt bæreevne vil kunne framkomme ved **modellsimulering av produksjonen ved ulike vannkonsentrasjoner.** En modellering av ulike vannsecenarier vil gi et direkte fokus på hovedhindringen for økt bæreevne i Skjoma og vil kunne vise hvordan økt vannføring vil kunne gi mer næring ved*

økt areal og følgelig redusere konkurransen om habitat/næring og minske mulighetene for gytegrøpstranding. Styret i Elvegård grunneierlag ber ansvarlige forvaltningsinstanser og forskningsinstitusjoner bidra til at modellsimulering gis høy prioritet i det videre arbeid for bedring av Skjoma.

Resultatene av disse modellsimuleringene vil utvilsomt gi viktige bidrag til å belyse sammenhengen mellom vanntilførsel og bæreevne. Resultatene vil også kunne være av stor betydning i det forestående arbeidet med vilkårsrevisjon for Skjoma.

Elvegård grunneierlag vil i det videre arbeid med denne saken prioritere tiltak som er direkte rettet inn mot hovedproblemstillingen, - mangel på vannføring for å øke bæreevnen i Skjoma.

Dessverre har Elvegård grunneierlag pr. d.d ennå ikke mottatt tilbakemelding på oppfordringen om modellsimulering av ulike vannsecenarier.

10.2 Krav knyttet til standardvilkår og andre krav:

Holde åpent til enhver tid de deler av elveløpet som utgjør flaskehalsen i en flomsituasjon. Det være seg sideløp, eller andre kritiske deler av elveløp.

Statkrafts kommentar: Kravet er allerede nedfelt i dagens konsesjonsvilkår hva angår hovedelva. Vi er i gang med å utarbeide en plan for hvordan rydding av kratt og skog skal gjennomføres fremover.

Elvegård grunneierlag viser til at rydding av skog og kratt til nå har vært utført vilkårlig med for lang tid mellom rydding av elveleiet. Når grunneierlaget har tatt dette opp med Statkraft lokalt, vises det til at det ikke er penger på budsjettet. At det jobbes med en plan er fint, men når planen er vedtatt så må den også følges opp, - også i form av økonomiske virkemidler for å realisere fastsatte mål.

9. Være med på finansiering av utbedring og oppgradering av fylkesvei inn til Skjomen, da Statkrafts aktivitet i forbindelse med drift og vedlikehold av Kraftanlegg medfører og har medført økt slitasje på veilegemet.

Statkrafts kommentar: Kravet omfattes ikke av formålet med en vilkårsrevisjon, og vi mener kravet må avvises. Vi vil allikevel bemerke at driften av våre anlegg etter vår vurdering medfører svært liten slitasje på veianleggene i området ut over vanlig trafikk. Eventuelle forhold mellom veieier og Statkraft er å anse som privatrettslige forhold og kan eventuelt tas opp mellom partene uavhengig av vilkårsrevisjonen.

Elvegård grunneierlag mener at Statkraft sine påstander er misvisende og uriktige. Gjennom mange år har det vært utført oppgraderinger i kraftstasjonene både i Skjomen, Båtsvann og Norddalen med mye tungtransport.

Statnett har i den senere tid bygget ut Ofoten trafostasjon og er nå i ferd med et større arbeid i forbindelse med Skjomen kraftverk. Denne omfattende anleggsvirksomheten har selvsagt gitt økt slitasje på veiene slik at de nå er i en svært dårlig forfatning.

Elvegård grunneierlag mener derfor at dette blir tatt med i vilkårsrevisjonen og at Statkraft / Statnett blir pålagt å dekke en del av kostnadene til utbedring og oppgradering både på fylkesveien fra Grindjord til Fjellbu og på den kommunale veien fra Elvegård til Lappvik.

Elvegård grunneierlag mener videre at kostnadene til utførelse av fiskeoppsyn i Skjoma skal dekkes av Statkraft.

I møte den 07.06. 2017 vedtok styret i Elvegård grunneierlag enstemming ovenstående *Uttalelse til høring av revisjonsdokument for Skjomenreguleringen i Narvik Kommune.*

Høringsuttalelsen ble den 08.06. 2017 oversendt NVE, Narvik kommune, Miljødirektoratet, Fylkesmannen i Nordland, Narvik Jeger & Fisk og Naturvernforbundet.

Elvegård, 08.06 2017

Ole Martin Ingebrigtsen, leder av Elvegård grunneierlag.